

Sygnatura akt XII C 2057/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 14 maja 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Małecka

Protokolant: protokolant sądowy Katarzyna Michalewska

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2018 r. w Poznaniu

na rozprawie sprawy z powództwa (...) spółki z o.o. spółki komandytowej z siedzibą w G.

przeciwko J. M.

o zapłatę

I. uchyla nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 16 maja 2017 r. wydany przez Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w sprawie o sygn. akt XII Nc 80/17;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 224.365,85 zł (dwieście dwadzieścia cztery tysiące trzysta sześćdziesiąt pięć złotych i osiemdziesiąt pięć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie:

1. od kwoty 211.925,90 zł od dnia 14 marca 2017 r.
2. od kwoty 12.439,95 zł od dnia 15 marca 2017 r.

do dnia zapłaty;

III. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

IV. koszty procesu rozdziela stosunkowo obciążając nimi powoda w 60% a pozwanego w 40% i w związku z tym:

1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 645,40 zł;
2. nakazuje ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Poznaniu) kwotę 12.640 zł tytułem części opłaty sądowej od zarzutów od obowiązku uiszczenia której pozwany został zwolniony;
3. kosztami sądowymi w zakresie opłaty sądowej od zarzutów w części obciążającej pozwanego obciąża Skarb Państwa;
4. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.861,86 zł tytułem kosztów postępowania zabezpieczającego.

/-/ SSO Małgorzata Małecka

UZASADNIENIE

Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w G. wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla i orzeczenie w nim, że **pozwany J. M.** ma zapłacić powodowi kwotę 561.740,08 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 6 marca 2017 roku do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu, powód wskazał, że prowadzi on działalność gospodarczą między innymi z zakresu sprzedaży i dystrybucji odzieży i obuwia. W zakresie prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej powód podniósł, że nawiązał współpracę z (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B., a strony na zabezpieczenie roszczeń powoda sporządziły weksel własny niezupełny, wraz z deklaracją wekslową z dnia 19 maja 2016 roku. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością była wystawcą weksla, a za weksel ten poręczył pozwany poprzez złożenie swojego podpisu na wekslu oraz deklaracji wekslowej. Powód pismem z dnia 20 lutego 2017 roku zawiadomił pozwanego o wykupieniu weksla, wezwał go do jego wykupu oraz zapłaty wierzytelności. Termin płatności określony został na dzień 27 lutego 2017 roku. Powód wskazał, że termin wykupu weksla upłynął bezskutecznie wobec czego powództwo jest konieczne i uzasadnione.

Dnia 16 maja 2017 roku Sąd Okręgowy w Poznaniu, XII Wydział Cywilny w sprawie o sygn. akt XII Nc 80/17 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, w którym nakazał pozwanemu, aby zapłacił powodowi na podstawie weksla kwotę 561.740,08 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 6 marca 2017 roku do dnia zapłaty, wraz z kosztami postępowania w wysokości 14.239 zł w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłaty albo aby pozwany wniósł w tym terminie zarzuty.

Pismem datowanym na dzień 14 czerwca 2017 roku, pozwany wniósł zarzuty od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 16 maja 2017 roku wydanym na podstawie weksla wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów. Pozwany w zarzutach od nakazu zapłaty wniósł o uchylenie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym w całości i oddalenie powództwa w całości, względnie, uchylenie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym w części ponad kwotę 182.169,59 zł i oddalenie powództwa w pozostałym zakresie. Pozwany wniósł również o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych oraz wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty. W uzasadnieniu pozwany wskazał, że deklaracja wekslowa z dnia 19 maja 2016 roku została zawarta pomiędzy powodem, a spółką (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, a poręczenie ze swojej istoty wymaga umowy, przez którą poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela do wykonania zobowiązania, na wypadek gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał. Pozwany podniósł, że z deklaracji wekslowej przedstawionej przez powoda nie wynika bezpośrednio i jednoznacznie, tego typu zobowiązanie. Zdaniem pozwanego z samego faktu złożenia pod deklaracją wekslową podpisu również zobowiązanie takie nie wynika. Pozwany podniósł również, z ostrożności procesowej, że wierzytelność powoda nie istnieje w wysokości przez niego dochodzonej albowiem zaległość wystawcy weksla (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. powinna być pomniejszona o wartość dokonanych wpłat w wysokości 391.719,90 zł, na dowód czego przedstawił potwierdzenia wykonania operacji. Pozwany wskazał również, że powód nie uzasadnił dlaczego dochodzi kwoty niższej niż wskazana w deklaracji wekslowej. Nadto, zdaniem pozwanego weksel został wystawiony dnia 20 lutego 2017 roku, z terminem płatności do 27 lutego 2017 roku, a doręczony został dopiero dnia 6 marca 2017 roku wraz z ostatecznym przedsądowym wezwaniem do zapłaty wobec czego nie miał on możliwości ewentualnej zapłaty w terminie ani ustosunkowania się do zawiadomienia. W dalszym piśmie procesowym z dnia 22 lutego 2018 roku pozwany podniósł także, że weksel będący przedmiotem sporu w niniejszej sprawie zabezpieczał roszczenia powoda, które określone zostały saldem z dnia 12 maja 2016 roku tj. w łącznej wysokości 572.922,90 zł. Z tego faktu pozwany wywiódł, że strona powodowa miała prawo wypełnić weksel wyłącznie na kwotę wynikającą z nieuregulowanych faktur VAT wskazanych w tym saldzie.

W odpowiedzi na zarzuty do nakazu zapłaty oraz dalsze pismo z dnia 22 lutego 2018 roku powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie oraz złożone dowody, a nadto wniósł o przeprowadzenie dalszych dowodów. W aspekcie merytorycznym powód wskazał, że poręczenie pozwanego nie ma charakteru umowy poręczenia, a poręczenia wekslowego, które jest uregulowane w odrębny sposób. Nadto powód wskazał, że jego roszczenie jest zasadne co najmniej w kwocie 224.365,85 zł, co wynika z faktu rozliczenia wpłat dokonywanych przez wystawcę weksla, w ten sposób że na poczet danej faktury wpłaty zostały zaliczone w pierwszej kolejności na poczet odsetek naliczonych na podstawie art. 5 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, a następnie odsetek naliczonych w związku z opóźnieniem względem terminów płatności w fakturach VAT. Po zaliczeniu wpłaty na poczet odsetek, pozostała kwota zaliczona została przez powoda na poczet należności głównej. Powód wskazał również, że uwzględnił przy swoich wyliczeniach niedziele i święta.

Wobec twierdzenia powoda, że jego roszczenie jest zasadne co najmniej w kwocie 224.365,85 zł, pozwany pismem z dnia 19 marca 2018 roku wniósł o ograniczenie zabezpieczenia do tej kwoty i cofnął wniosek o przesłuchanie pozwanego z uwagi na bezsporność dokonywanych wpłat. Ponadto pozwany zakwestionował sposób zaliczenia przez powoda wpłat dokonywanych przez wystawcę weksla. Idąc dalej, pozwany wskazał, że strona powodowa swoim żądaniem miała zamiar dochodzenia jedynie należności głównych z faktur przez nią przedłożonych wraz z odsetkami liczonymi od dnia terminu płatności weksla. Żądanie powoda nie obejmuje zatem, zdaniem pozwanego, sumy należności głównych z faktur wraz z odsetkami wyliczonymi według przedstawionego przez powoda schematu. Zdaniem pozwanego, takie zapatrywanie jest sprzeczne z zasadą anatocyzmu oraz wbrew żądaniom pozwu.

W odpowiedzi na przedmiotowe pismo, pozwany wniósł o oddalenie wniosku o ograniczenie zabezpieczenia, a także wskazał że powód prawidłowo skorzystał z dyspozycji artykułu 451 k.c. a pozwany poprzez niezakwestionowanie matematycznej poprawności wyliczeń zgodził się i uznał roszczenie powoda co najmniej w kwocie 224.365,85 zł. Ponadto powód podniósł, że jego działania nie można uznać za naruszenie zasady anatocyzmu, a żądanie odsetek nie stanowi żądania ponad kwotę wskazaną w pozwie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód jest profesjonalnym podmiotem prowadzącym działalność gospodarczą z zakresu sprzedaży i dystrybucji odzieży i obuwia. Powód oraz (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, w ramach prowadzonych przez siebie działalności gospodarczych, nawiązały współpracę, w toku której (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością nabywała towary od powoda, a ten otrzymywał za nie zapłatę. Dla zabezpieczenia roszczeń powoda z tytułu tej współpracy wystawiony został weksel własny niezupełny, wraz z deklaracją wekslową sporządzoną przez strony dnia 19 maja 2016 roku. Wystawcą weksla była (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością reprezentowana przy sporządzaniu deklaracji wekslowej oraz weksla przez prezesa zarządu Ł. A.. Powód przy sporządzaniu deklaracji wekslowej reprezentowany był łącznie przez prezesa zarządu P. M. oraz wiceprezesa zarządu D. M.. Weksel został podpisany przez prezesa zarządu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Zarówno na wekslu, jak i na deklaracji wekslowej podpis swój złożył również pozwany. Na deklaracji wekslowej pozwany złożył swój podpis jako „poręczyciel weksla”, zaś na wekslu poręczył za wystawcę. Fakt sporządzenia deklaracji wekslowej oraz wystawienia weksla nigdy nie był przez strony, w szczególności pozwanego, kwestionowany i był to fakt bezsporny. Załącznikiem do deklaracji wekslowej był weksel in blanco oraz potwierdzenie salda z dnia 12 maja 2016 roku. Weksel zabezpieczał bowiem roszczenia powoda wobec (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w wysokości 572.922,90 zł z tytułu zadłużenia wynikającego z nieuregulowanych faktur VAT wskazanych w potwierdzeniu salda. Potwierdzenie salda obejmowało następujące należności:

- a. kwotę 52.280,06 zł wynikającą z faktury(...),
- b. kwotę 12.000,00 zł wynikającą z faktury(...)
- c. kwotę 33.298,56 zł wynikającą z faktury(...)
- d. kwotę 74.390,40 zł wynikającą z faktury(...)
- e. kwotę 188.750,88 zł wynikającą z faktury (...)
- f. kwotę 74.656,08 zł wynikającą z faktury(...)
- g. kwotę 1.555,95 zł wynikającą z faktury (...),
- h. kwotę 232,47 zł wynikającą z faktury (...),
- i. kwotę -122,31 zł wynikającą z faktury (...),
- j. kwotę 18.932,16 zł wynikającą z faktury (...)

- k. kwotę 23.143,68 zł wynikającą z faktury (...),
- l. kwotę 15.586,56 zł wynikającą z faktury (...),
- m. kwotę 28.644,24 zł wynikającą z faktury(...)
- n. kwotę -688,41 zł wynikającą z faktury (...),
- o. kwotę 21.382,32 zł wynikającą z faktury(...)
- p. kwotę 1.869,60 zł wynikającą z faktury(...)
- q. kwotę 924,96 zł wynikającą z faktury(...),
- r. kwotę 18.660,58 zł wynikającą z faktury(...)
- s. kwotę -155,87 zł wynikającą z faktury (...),
- t. kwotę 6.580,99 zł wynikającą z faktury (...).

Dowód: odpis z KRS powoda, odpis z (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, weksel własny, deklaracja wekslowa z dnia 19 maja 2016 roku, saldo z dnia 12 maja 2016 roku

Powód, zgodnie z brzmieniem deklaracji wekslowej, był upoważniony do opatrzenia weksla in blanco miejscem i datą płatności według swojego uznania, przy powiadomieniu o tym fakcie listem poleconym doręczonym co najmniej na 7 dni przed terminem płatności wskazanym na wekslu.

Dowód: deklaracja wekslowa z dnia 19 maja 2016 roku.

Z uwagi na zaległości wystawcy weksla w płatności za wymienione wyżej faktury, powód pismem z dnia 20 lutego 2017 roku zawiadomił pozwanego o wypełnieniu weksla oraz wezwał go do wykupu i zapłaty wierzytelności do dnia 27 lutego 2017 roku. Pozwany odebrał wezwanie dnia 6 marca 2017 roku. Weksel został wypełniony na kwotę 572.922,90 zł.

Dowód: oryginał dokumentu weksla, deklaracja wekslowa, zawiadomienie o wypełnieniu weksla wraz z potwierdzeniem odbioru

Wystawca weksla dokonywał na rzecz powoda następujących wpłat:

- a. kwoty 11.033,41 zł tytułem: (...) (...) (...) (...) (...) (...) (...) (...) (...), (...) (...) (...) (...) dnia 20 maja 2016 roku,
- b. kwoty 30.280,06 zł tytułem: (...)” dnia 23 maja 2016 roku,
- c. kwoty 30.298,56 zł tytułem: „((...) ((...)) (...)((...).56)” dnia 31 maja 2016 roku,
- d. kwoty 5.000,00 zł tytułem: (...)dnia 9 czerwca 2016 roku,
- e. kwoty 21.000,00 zł tytułem: (...) dnia 13 czerwca 2016 roku,
- f. kwoty 30.390,40 zł tytułem: (...)dnia 22 czerwca 2016 roku,
- g. kwoty 25.000,00 zł tytułem: (...)dnia 29 czerwca 2016 roku,
- h. kwoty 54.750,88 zł tytułem:(...)((...)) . (S)FS-199/10/15/SCEN ((...).88)” dnia 12 lipca 2016 roku,
- i. kwoty 20.000,00 zł tytułem: (...) dnia 22 lipca 2016 roku,

- j. kwoty 10.000,00 zł tytułem: (...) dnia 28 lipca 2016 roku,
- k. kwoty 10.000,00 zł tytułem: (...)dnia 4 sierpnia 2016 roku,
- l. kwoty 10.000,00 zł tytułem: (...) dnia 19 sierpnia 2016 roku,
- m. kwoty 10.000,00 zł tytułem: (...) dnia 25 sierpnia 2016 roku,
- n. kwoty 10.000,00 zł tytułem: (...) dnia 2 września 2016 roku,
- o. kwoty 10.000,00 zł tytułem: (...)dnia 9 września 2016 roku,
- p. kwoty 10.000,00 zł tytułem: (...) dnia 14 września 2016 roku,
- q. kwoty 10.000,00 zł tytułem: „(...) dnia 13 października 2016 roku,
- r. kwoty 10.000,00 zł tytułem: (...) dnia 21 października 2016 roku,
- s. kwoty 15.000,00 zł tytułem: (...) dnia 31 października 2016 roku,
- t. kwoty 20.000,00 zł tytułem:(...)dnia 18 listopada 2016 roku,
- u. kwoty 10.000,00 zł tytułem: (...) (8000) . (S)FS-38/01/16/SCEN (2000)” dnia 24 listopada 2016 roku,
- v. kwoty 10.000,00 zł tytułem: (...)dnia 2 grudnia 2016 roku,
- w. kwoty 10.000,00 zł tytułem: (...)dnia 9 grudnia 2016 roku,
- x. kwoty 8.000,00 zł tytułem: (...) dnia 19 grudnia 2016 roku.

Pozwany podał przy tym, że łączna wysokość wpłat wyniosła 391.719,90 zł, a fakt ten nie został zakwestionowany przez powoda. Poza bowiem dokonanyimi wpłatami wymienionymi powyżej należy doliczyć trzy kwoty z salda z dnia 12 maja 2016:

- a. kwotę 122,31 zł wynikającą z nadpłaconej faktury (...),
- b. kwotę 688,41 zł wynikającą z nadpłaconej faktury (...),
- c. kwotę 155,87 zł wynikającą z nadpłaconej faktury (...),

Kolejne wpłaty nie miały już miejsca, albowiem (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością popadła w problemy finansowe, na skutek czego rachunki bankowe spółki zostały zablokowane i straciła ona możliwość dysponowania posiadanymi na rachunkach bankowych środkami pieniężnymi. Nie była to jednak okoliczność istotna dla tego postępowania.

Dowód: potwierdzenia przelewów, pismo pozwanego z dnia 22 lutego 2018 roku, pismo z dnia 5 marca 2018 roku,

Powód zaliczał wpłaty dokonane przez wystawcę weksla w ten sposób, że na poczet danej faktury zostały zaliczone wpłaty zgodnie z tytułami przelewów, z tym zastrzeżeniem, że w pierwszej kolejności zostały one zaliczone na poczet odsetek, naliczonych na podstawie art. 5 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, a następnie odsetek naliczonych w związku z opóźnieniem względem terminów płatności wskazanych na fakturach VAT. Dopiero w dalszej kolejności kwota została zaliczona na poczet należności głównej. Powód przy swoich obliczeniach uwzględniał niedziele i święta. Mając na uwadze kwoty i terminy płatności wskazane w fakturach, daty odbioru faktur oraz wysokość wpłat dokonywanych przez wystawcę weksla zadłużenie wynosiło 211.925,90 zł i złożyły się na nie następujące kwoty:

- a. kwota 2.926,61 zł, wynikająca z faktury (...),
- b. kwota 608,71 zł, wynikająca z faktury(...)
- c. kwota 1.858,66 zł, wynikająca z faktury(...)
- d. kwota 3.457,91 zł, wynikająca z faktury(...)
- e. kwota 14.775,95 zł, wynikająca z faktury(...)
- f. kwota 49.902,55 zł, wynikająca z faktury(...)
- g. kwota 1.555,95 zł, wynikająca z faktury VAT (...),
- h. kwota 232,47 zł, wynikająca z faktury VAT (...),
- i. kwota 18.932,16 zł, wynikająca z faktury(...)
- j. kwota 23.143,68 zł, wynikająca z faktury (...)
- k. kwota 15.568,56 zł, wynikająca z faktury(...)
- l. kwota 28.644,24 zł, wynikająca z faktury(...)
- m. kwota 21.382,32 zł, wynikająca z faktury (...)
- n. kwota 1.869,60 zł, wynikająca z faktury(...)
- o. kwota 924,96 zł, wynikająca z faktury (...)
- p. kwota 18.660,58 zł, wynikająca z faktury (...)
- q. kwota 6.580,99 zł, wynikająca z faktury (...)

Ponadto, zadłużenie obejmuje również skapitalizowane na dzień płatności weksla odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych w łącznej kwocie 12.439,95 zł.

Dowód: saldo z dnia 12 maja 2016 roku, potwierdzenia operacji bankowych, faktura(...)wraz z kserokopią potwierdzenia doręczenia towaru i faktury, faktura (...)wraz z kserokopią potwierdzenia doręczenia towaru i faktury, faktura (...)wraz z kserokopią potwierdzenia doręczenia towaru i faktury, faktura (...),(...), faktura VAT (...), faktura VAT (...), (...), (...)wraz z kserokopią potwierdzenia doręczenia towaru i faktury, faktura (...), faktura (...)wraz z kserokopią potwierdzenia doręczenia towaru i faktury, faktura (...), (...)wraz z kserokopią potwierdzenia doręczenia towaru i faktury, faktura(...)wraz z kserokopią potwierdzenia doręczenia towaru i faktury, zestawienie – rozliczenie wpłat dokonanych przez (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,

Pomimo upływu terminu płatności weksla, pozwany jako poręczyciel nie zadośćuczynił w całości roszczeniu powoda.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie kserokopii dokumentów urzędowych i prywatnych zgromadzonych w aktach sprawy.

Zgromadzone w sprawie dokumenty urzędowe i prywatne, Sąd uznał za w pełni wiarygodne. Zgodnie z treścią art. 244 k.p.c. dokumenty urzędowe stanowią dowód tego co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Zgodnie natomiast z treścią art. 245 k.p.c. dokumenty prywatne stanowią dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Zgromadzone w sprawie dokumenty nie były kwestionowane przez strony. Również Sąd nie znalazł podstaw, aby kwestionować zgromadzone w sprawie dokumenty urzędowe i prywatne z urzędu. Wiarygodność

kserokopii dokumentów również nie budziła wątpliwości Sądu. Mimo, że kserokopia nie jest dokumentem, a stanowi jedynie element twierdzenia strony o istnieniu dokumentu o treści odpowiadającej kserokopii, to w niniejszej sprawie żadna ze stron nie podniosła zarzutów kwestionujących istnienie określonych dokumentów prywatnych czy urzędowych.

Sąd pominął dowód z przesłuchania pozwanego albowiem pismem z dnia 19 marca 2018 roku pełnomocnik pozwanego cofnął wniosek dowodowy w tym zakresie z uwagi na fakt, że okoliczność dokonanych spłat była na tym etapie postępowania bezsporna.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie powód oparł swe roszczenie na wekslu własnym in blanco, który wystawiony został przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Weksel ten był wekslem ważnym i spełniał wszystkie wymogi określone w art. 101 ustawy Prawo wekslowe. Strony sporządziły również deklarację wekslową z dnia 19 maja 2016 roku, która określała, że weksel zabezpiecza wszystkie roszczenia wierzyciela wobec wystawcy weksla z tytułu zadłużenia w wysokości 572.922,90 zł wynikającego z nieuregulowanych faktur VAT wskazanych w potwierdzeniu salda z dnia 12 maja 2016 roku. Powód został upoważniony do wypełnienia przekazanego weksla na sumę odpowiadającą wysokości pozostającej do zapłaty kwoty zadłużenia wraz z należnymi na dzień płatności weksla odsetkami. Powód, zgodnie z deklaracją wekslową był również upoważniony przez wystawcę weksla do opatrzenia przekazanego weksla miejscem i datą płatności według uznania, przy powiadomieniu Spółki o tym listem poleconym na adres siedziby wynikający z odpisu KRS lub pismem doręczonym osobiście. List lub pismo zgodnie z deklaracją wekslową powinny zostać doręczone co najmniej na 7 dni przed terminem płatności wskazanym na wekslu.

Zgodnie z przepisem art. 30 w zw. z art. 103 Prawa wekslowego, zapłatę weksla można zabezpieczyć poręczeniem wekslowym (aval) co do całości sumy wekslowej lub co do jej części. Poręczenie może dać osoba trzecia lub nawet osoba podpisana na wekslu. Poręczenie oznacza się wyrazem "poręczam" lub innym zwrotem równoznacznym i podpisuje je poręczyciel. Poręczenie może być napisane na przedniej lub na odwrotnej stronie weksla, przy czym sam podpis na przedniej stronie wekslu uważa się za udzielenie poręczenia, wyjąwszy gdy jest to podpis wystawcy lub trasata. Poręczenie powinno wskazywać, za kogo je dano. W braku takiej wskazówki uważa się, że poręczenia udzielono za wystawcę. Niezasadny okazał się zatem zarzut pozwanego, jakoby z deklaracji wekslowej nie wynikało bezpośrednio i jednoznacznie, że zobowiązał się on względem powoda wykonać zobowiązanie na wypadek gdyby wystawca weksla go nie wykonał, a co za tym idzie nie ma na gruncie niniejszej sprawy essentialia negotii umowy poręczenia. Wskazać bowiem należy, że poręczenie wekslowe (aval) jest instytucją odrębną od poręczenia cywilnego regulowanego przepisami k.c. i przepisy art. 876-887 k.c. nie mają tu zastosowania. Aval jest instytucją służącą zabezpieczeniu zapłaty długu wekslowego. Zabezpiecza tylko zobowiązanie wekslowe (art. 30 ustawy z 1936 r. - Prawo wekslowe), a nie wierzytelność ze stosunku podstawowego, stanowiącej podstawę wystawienia bądź indosowania weksla (tak chociażby Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2015 roku, sygn. akt V CSK 713/14). Pozwany podpisał zarówno weksel słowami „poręczam za wystawcę”, jak również deklarację wekslową jako „poręczyciel wekslowy”, z tego też względu argumentację tą należy uznać za chybioną.

Zgodnie z art. 47 Prawa wekslowego, kto weksel wystawił, przyjął, indosował lub zań poręczył, odpowiada wobec posiadacza solidarnie. Posiadacz może dochodzić roszczeń przeciw jednemu, kilku lub wszystkim dłużnikom bez potrzeby zachowania porządku, w jakim się zobowiązali.

Na gruncie niniejszej sprawy bezsporne było, że z uwagi na zaległości wystawcy weksla w płatności za faktury określone saldem z dnia 12 maja 2016 roku, powód pismem z dnia 20 lutego 2017 roku zawiadomił pozwanego o wypełnieniu weksla oraz wezwał go do wykupu i zapłaty wierzytelności do dnia 27 lutego 2017 roku. Pozwany odebrał wezwanie dnia 6 marca 2017 roku. Weksel został wypełniony na kwotę 572.922,90 zł.

Główną osią sporu na tle niniejszej sprawy była jednak kwota zobowiązania wekslowego, a co za tym idzie czy weksel został wypełniony zgodnie z deklaracją wekslową. W tym zakresie zarzuty pozwanego okazały się uzasadnione. W myśl przepisu art. 32 w zw. z art. 103 Prawa wekslowego, poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo

poręczył. Awalistom przysługują zatem takie same zarzuty w stosunku do pierwszego posiadacza weksla in blanco, jakie przysługiwałyby wystawcy tego weksla. Zgodnie z art. 10 Prawa wekslowego: „Jeżeli weksel, niezupełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa”. A contrario, należy zatem stwierdzić, że wystawca weksla in blanco może powoływać wobec posiadacza weksla własnego, który nie został puszczony w obieg, wszystkie zarzuty wynikające ze stosunku podstawowego. Z tego względu, dopuszczalnym jest podnoszenie również przez awalistę zarzutu wypełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem. Wskazany przepis osłabia odpowiedzialność dłużnika wekslowego i pozwala mu na odwołanie się do stosunku osobistego łączącego wystawcę weksla i remitenta w drodze zarzutów dopuszczonych przez prawo wekslowe. Może on zatem podnieść, że uzupełnienie weksla, nastąpiło niezgodnie z udzielonym przez niego upoważnieniem. Jednakże, w takim wypadku, to na pozwanego przerzucony zostaje ciężar dowodu wykazania tej okoliczności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 2016 r., V CSK 519/15). Suma, jaką powód wpisał na wekslu, może być kwestionowana jako wpisana niezgodnie z deklaracją wekslową. Strona może dowodzić, że zobowiązanie pozwanego nie istnieje lub istnieje w innej wysokości, jednakże to pozwanego obciąża ciężar dowodu w tym zakresie. Nie wystarczy wobec tego samo jego twierdzenie, że suma wpisana na wekslu jest niezgodna z łączącym strony zobowiązaniem. Powód, który posiada podpisany przez pozwanego weksel i wypełnia go na podstawie deklaracji wekslowej, nie musi zaś niczego dowodzić, gdyż jego roszczenie wynika z samego weksla (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2013 r., I CSK 763/12). Na gruncie niniejszej sprawy pozwany sprostował temu obowiązki, należycie wykazując za pomocą dokumentów prywatnych, że wystawca weksla dokonał na rzecz remitenta wpłat w łącznej wysokości 391.719,90 zł. Wskazał przy tym należy, że ustalenie iż suma wekslowa wpisana została niezgodnie z porozumieniem, nie powoduje nieważności weksla, a jedynie fakt, że pozwany zobowiązany będzie do zapłaty w mniejszej części, tej która jest zgodna z upoważnieniem (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie, I ACa 1575/14). Zgodnie zaś z samą deklaracją wekslową powód został upoważniony do wypełnienia przekazanego weksla na sumę odpowiadającą wysokości pozostającej do zapłaty kwoty zadłużenia wraz z należnymi na dzień płatności weksla odsetkami, przy uwzględnieniu salda z dnia 12 maja 2016 roku. Powód na gruncie niniejszej sprawy miał również prawo do dochodzenia należności w kwocie 561.740,08 zł, pomimo faktu, że sam weksel wystawiony został na kwotę 572.922,90 zł, jest on bowiem dysponentem roszczenia i może zdecydować czy dochodzi go w całości, czy jedynie w części, abstrahując już od faktu, w jakiej części roszczenie powoda okazało się uzasadnione. Nie można również czynić zarzutu, że żądanie przez powoda skapitalizowanych odsetek stanowi wyjście poza żądanie pozwu.

Jednak sam fakt dokonywania wpłat przez wystawcę weksla, nie usunął wszystkich wątpliwości co do wysokości roszczenia powoda. Wskazać bowiem należy, że zgodnie z art. 451 k.c. dłużnik mający względem tego samego wierzyciela kilka długów tego samego rodzaju może przy spełnieniu świadczenia wskazać, który dług chce zaspokoić. Jednakże to, co przypada na poczet danego długu, wierzyciel może przede wszystkim zaliczyć na związane z tym długiem zaległe należności uboczne oraz na zalegające świadczenia główne. Wystawca weksla dokonując wpłaty na poczet zaległych faktur, w tytułach przelewu, wskazywał na jaką fakturę, a niekiedy również w jakiej części dokonuje wpłaty. Powód z kolei wskazał, że zaliczał wpłaty dokonane przez wystawcę weksla w ten sposób, że na poczet danej faktury zostały zaliczone dokonane wpłaty zgodnie z tytułami przelewów, z tym zastrzeżeniem, że w pierwszej kolejności zostały one zaliczone na poczet odsetek, naliczonych na podstawie art. 5 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, a następnie odsetek naliczonych w związku z opóźnieniem względem terminów płatności wskazanych na fakturach VAT. Dopiero w dalszej kolejności kwota została zaliczona na poczet należności głównej. Powód przy swoich obliczeniach uwzględniał niedziele i święta. Mając na uwadze kwoty i terminy płatności wskazane w fakturach, daty odbioru faktur oraz wysokość wpłat dokonywanych przez wystawcę weksla zadłużenie wynosiło 211.925,90 zł tytułem należności głównej oraz kwotę 12.439,95 zł tytułem skapitalizowanych odsetek od należności określonych w fakturach. Stanowisko strony powodowej oraz jej wyliczenia należy uznać za trafne, zaś strona pozwana skutecznie ich nie zakwestionowała. Na gruncie niniejszej sprawy mieliśmy bowiem do czynienia z łącznym spełnieniem wszystkich przesłanek określonych w art. 451 k.c. pozwalających na zastosowanie reguły w nim określonej tj. istnienie dłużnika, który wobec tego samego wierzyciela, ma co najmniej dwa długi tego samego rodzaju oparte na różnych tytułach (fakturach) oraz spełniane przez dłużnika świadczenia nie pozwalały na całkowite zaspokojenie wierzyciela. Strony nie łączyła przy tym umowa, która określałaby sposób

zaliczenia tych świadczeń. Co do zasady, o sposobie zaliczenia wpłaty na poczet długu decyduje wola dłużnika, który spełniając świadczenie może wskazać, który z długów chce zaspokoić. Wola dłużnika może być wyrażona w dowolny sposób, a jej interpretacja podlega zasadom ogólnym, tj. określonym w art. 65 k.c. Jednakże prawo dłużnika nie jest nieograniczone, wierzyciel ma bowiem uprawnienie do zaspokojenia tego co przypada na rachunek danego długu, w tym przede wszystkim zaległych należności ubocznych (tak chociażby F. Zoll (w:) System prawa prywatnego, t. 6, Supplement, 2010, s. 44). Tak również stało się na gruncie niniejszej sprawy. Jak wskazał również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 listopada 2016 roku, sygn. akt I CSK 732/15: „Decyzja w tym względzie należy w pierwszej kolejności do dłużnika. Może on wskazać, który z długów chce uiścić, przy spełnieniu świadczenia, ewentualnie później, ale tylko do momentu, w którym wierzyciel nie dokona zarachowania. Oświadczenie dłużnika co do zarachowania wiąże wierzyciela. Uprawnienie to nie dotyczy jednak należności ubocznych (np. zaległych odsetek) oraz zaległych świadczeń głównych, na poczet których wierzyciel może zaliczyć dokonaną zapłatę. W konsekwencji uprawnienie dłużnika obejmuje wskazanie konkretnego długu, natomiast jeśli w jego skład wchodzi należności uboczne, takie jak zaległe odsetki oraz zaległe świadczenie główne, to wierzyciel nie jest związany dyspozycją dłużnika. Nawet gdyby dłużnik wskazał wyraźnie należność główną, na poczet której świadczy, wierzyciel może zaliczyć ją w pierwszej kolejności na zaległe odsetki od należności głównej, a pozostałą część na należność główną”. Niezasadny był również zarzut pozwanego, że wierzyciel zbyt długo czekał ze swoim oświadczeniem o zaliczeniu należności w pierwszej kolejności na poczet odsetek. Jak wskazał Sąd Najwyższy w przytoczonym powyżej wyroku: „Wierzyciel nie ma obowiązku zawiadomiania dłużnika o zaliczeniu dokonanej przez niego wpłaty w pierwszej kolejności na poczet zaległych odsetek, czy zaległych rat należności głównej. Taki obowiązek nie wynika z przepisów k.c. W związku z tym, jeżeli dłużnik zaznacza w tytule zapłaty, że czyni to na poczet zaległej należności głównej, w sytuacji, w której odmienny w stosunku do przepisu art. 451 § 1 zd. 2 k.c. sposób zaliczania nie wynika z łączącej wierzyciela i dłużnika umowy, powinien uzyskać u wierzyciela informację, czy rzeczywiście w taki sposób zaliczył jego wpłatę. Milczenie wierzyciela nie oznacza, że wyraził zgodę i odstąpił od uprawnienia z tego przepisu”. Biorąc pod uwagę, że zgodnie z art. 462 k.c. to dłużnik spełniając świadczenie może żądać od wierzyciela pokwitowania, skoro nie zażądał tak owego, to nie może stawiać zarzutu wierzycielowi, że dopiero w toku procesu poinformował go o zarachowaniu wpłaty na świadczenia uboczne. Nie ma zatem konieczności by wierzyciel niezwłocznie, w zwykłym toku czynności informował dłużnika o tej czynności, a to dłużnika obciąża zadbanie o swoje prawa i zażądanie pokwitowania, celem uzyskania pewności co do swojej sytuacji faktycznej i prawnej.

Jak już wskazane zostało wyżej, bezspornym na gruncie niniejszej sprawy był fakt, że powód pismem z dnia 20 lutego 2017 roku zawiadomił pozwanego o wypełnieniu weksla oraz wezwał go do wykupu i zapłaty wiarygodności do dnia 27 lutego 2017 roku. Pozwany odebrał wezwanie dnia 6 marca 2017 roku. Zgodnie zaś z brzmieniem deklaracji wekslowej powód był upoważniony do opatrzenia weksla in blanco miejscem i datą płatności według swojego uznania, przy powiadomieniu o tym fakcie listem poleconym doręczonym co najmniej na 7 dni przed terminem płatności wskazanym na wekslu. Mając na uwadze, że powód odebrał pismo dopiero 6 marca, termin płatności weksla w deklaracji wekslowej został określony jako 7 dni (wystawca musiał zostać poinformowany na co najmniej 7 dni przed terminem płatności), a zgodnie z dyspozycją art. 111 k.c. jeżeli początkiem terminu oznaczonego w dniach jest pewne zdarzenie, nie uwzględnia się przy obliczaniu terminu dnia, w którym to zdarzenie nastąpiło, to roszczenie powoda co do należności głównej w kwocie 211.925,90 zł stało się wymagalne dnia 14 marca 2017 roku i od tego dnia należy liczyć odsetki, tak też orzeczono w wyroku.

Co zaś się tyczy należności w kwocie 12.439,95 zł tytułem skapitalizowanych odsetek, wskazać należy, że zgodnie z art. 482 k.c. od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłużnej sumy. Powód wniósł pozew dnia 15 marca 2017 roku, stąd też od tego dnia należało liczyć odsetki od tej sumy.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał roszczenie powoda za uzasadnione w części tj. co do kwoty 211.925,90 zł tytułem należności głównej oraz co do kwoty 12.439,95 zł tytułem skapitalizowanych odsetek i orzekł w punkcie I wyroku o uchyleniu nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 16 maja 2017 roku wydanego przez Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w sprawie o sygn. akt XII Nc 80/17. W punkcie II wyroku Sąd zasądził od pozwanego na

rzecz powoda kwotę 224.365,85 zł (dwieście dwadzieścia cztery tysiące trzysta sześćdziesiąt pięć tysięcy i osiemdziesiąt pięć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty 211.925,90 zł od dnia 14 marca 2017 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 12.439,95 zł liczonymi od dnia 15 marca 2018 roku do dnia zapłaty. Zaś w pozostałym zakresie Sąd powództwo oddalił.

O odsetkach ustawowych orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie IV wyroku, na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c. W razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. W niniejszej sprawie powództwo zostało uwzględnione w części tj. w 40%. Na koszty procesu złożyły się po stronie powodowej kwota 7.022 zł tytułem opłaty od pozwu w postępowaniu nakazowym, 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz 10.800 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego (§ 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokatów Dz. U. 2015.1800), łącznie zatem powód poniósł koszty sądowe w wysokości 17.839 zł. Na koszty procesu strony pozwanej złożyły się koszty zastępstwa procesowego w kwocie 10.800 zł (§ 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych - Dz. U. 2015.1804) oraz kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Mając na uwadze powyższe i to, że powód wygrał proces w 40% Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 645,40 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Mając na uwadze, że pozwany został zwolniony od uiszczenia opłaty sądowej od zarzutów w kwocie 21.066 zł, a powód wygrał proces w 40%, Sąd nakazał ściąganie kwoty 12.640 zł na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Poznaniu) tytułem części opłaty sądowej od zarzutów, zaś w w części obciążającej pozwanego obciążyć Skarb Państwa.

Na podstawie art. 745 k.p.c. Sąd orzekł o kosztach postępowania zabezpieczającego wynoszących 12.154,66 zł, w ten sposób, że skoro powód wygrał proces w 40%, zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.861,86 zł.

/-/ SSO Małgorzata Małecka

ZARZĄDZENIE

1. proszę odnotować uzasadnienie w kontrolce,
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. pozwanego,
3. przedłożyć za 14 dni lub z apelacją.

/-/ SSO Małgorzata Małecka

P., dnia 4 czerwca 2018r.